

ปฏิบัติการที่ 3 Map Data Input

ปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการให้ทดลองใช้ซอฟต์แวร์ ArcView ในการนำเข้าจัดสร้างชั้นข้อมูลแผนที่ โดยการดัดแปลงภาพถ่ายที่ scan จากแผนที่ภูมิประเทศ ทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ และการสร้างข้อมูลชั้นแผนที่แบบจุด จากไฟล์ที่เก็บค่าพิกัด

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เข้าใจหลักการในการนำเข้า แก้ไขข้อมูลเพื่อจัดสร้างฐานข้อมูล GIS
- ให้ได้ทดลองใช้ซอฟต์แวร์ GIS ในการจัดสร้างฐานข้อมูลแผนที่

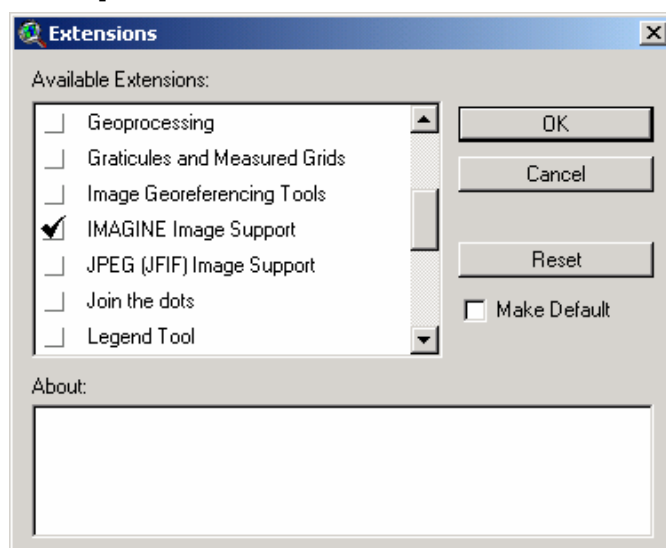
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่ใช้ในปฏิบัติการนี้จัดเก็บอยู่ที่โฟลเดอร์ d:\GISTraining\Data ประกอบด้วย 2 ไฟล์คือ

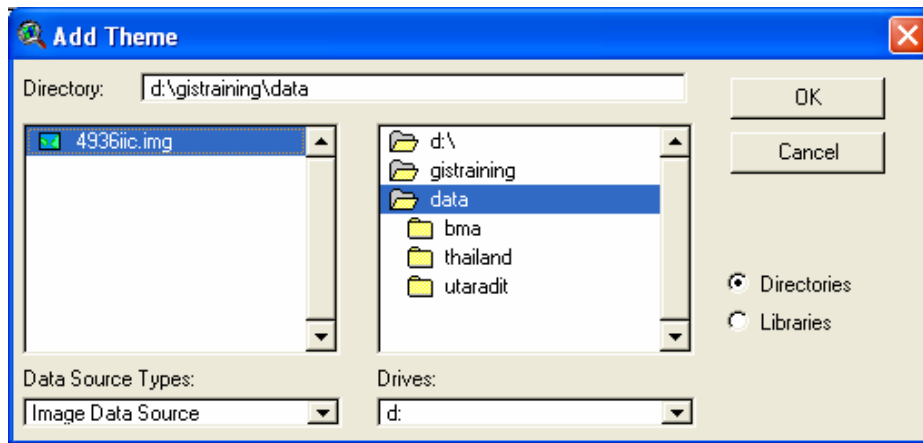
- ไฟล์ 4936iic.img ซึ่งเป็นภาพถ่ายที่ scan จากแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1:50,000 และได้ผ่านกระบวนการ register ค่าพิกัดเข้าสู่ระบบพิกัด UTM แล้ว
- ไฟล์ Places01.txt เป็น text file ที่บันทึกข้อมูลค่าพิกัดตำแหน่ง และ attribute ของโรงเรียนและวัดจำนวนหนึ่ง

การเปิดข้อมูลภาพในซอฟต์แวร์ ArcView

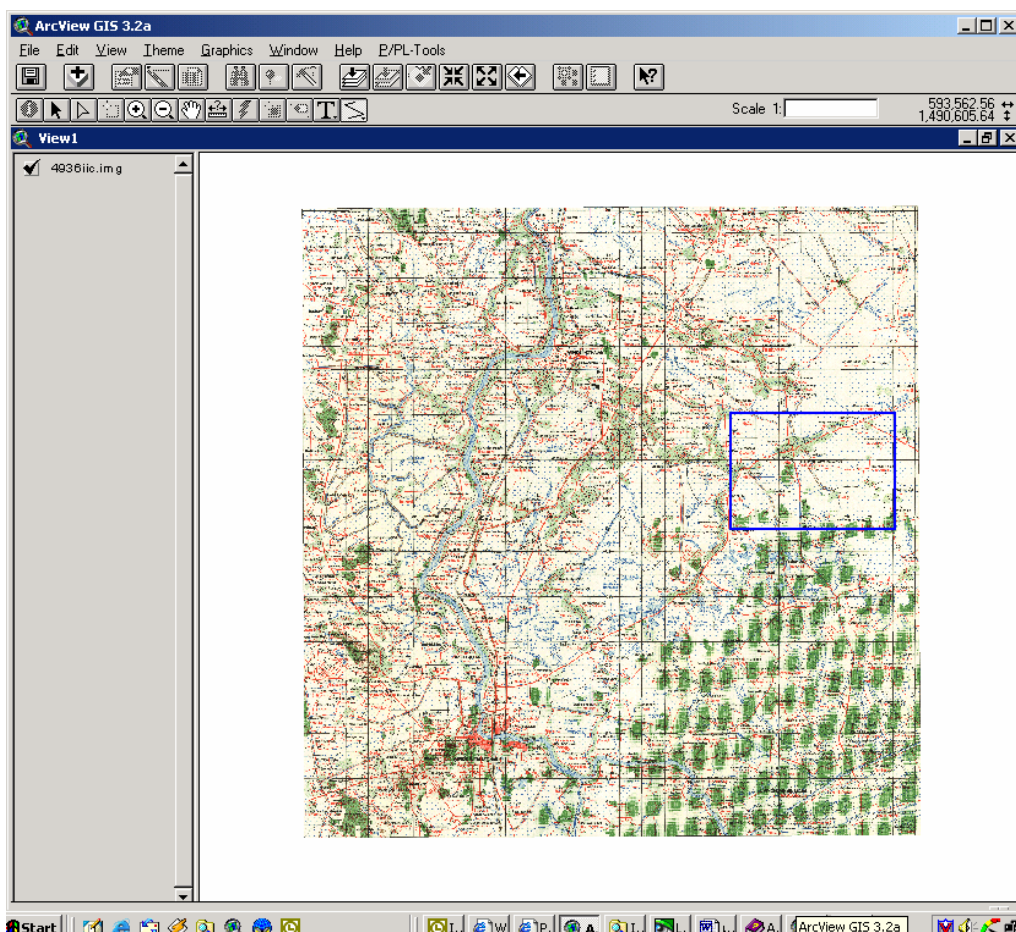
1. เพิ่มข้อมูลภาพ 4936iic.img นั้นเป็นข้อมูลใน format ของซอฟต์แวร์ Erdas Imagine ซึ่งในการอ่านข้อมูลภาพใน format ดังกล่าว ArcView ต้องการ extension พิเศษ ดังนั้นให้ติดตั้งการเพิ่ม extension ชื่อ Imagine Image Support เข้ามาดังรูป (ใช้เมนู File → Extensions..)

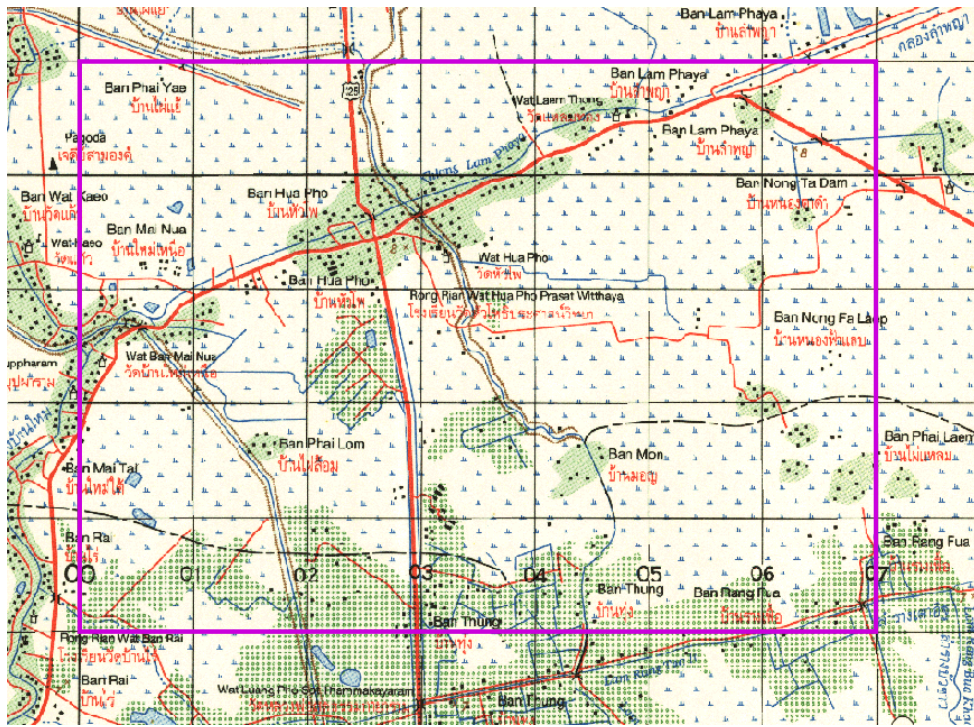
2. ทำการเปิดข้อมูลภาพ 4936iic.img เข้ามาใน View ได้โดยใช้เมนู View → Add Theme.. หรือคลิกที่ปุ่ม ซึ่งเป็นเมนูเดียวกับการเปิดข้อมูล Shapefile แต่ให้เลือก Data Source Types: เป็น Image Data Source ดังรูป

จะเห็นชั้นแผนที่ (Theme) ที่เป็นภาพแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1:50,000 ถูกเพิ่มเข้ามาดังรูปข้างล่าง

ให้ทำการขยายภาพแผนที่ไปที่พื้นที่ที่กรอบสี่เหลี่ยมสีน้ำเงินในรูป

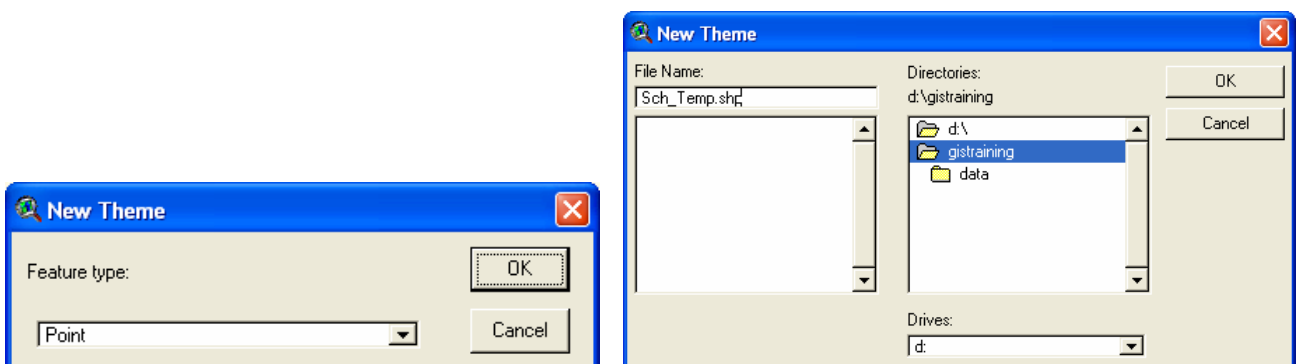

รายการข้อมูลที่จะให้ทำการทดลองนำเข้า คือข้อมูลตำแหน่งโรงเรียนและวัด ตามรายละเอียดดังนี้

ชื่อ Shapefile	ข้อมูลแผนที่	รายการข้อมูล attribute
SCH_TEMP.SHP (Point)	ตำแหน่งโรงเรียนและวัด	PL_TYPE (Number,2,0) รหัสประเภทสถานที่ <1 = วัด; 2 = โรงเรียน>
		PL_NAME (String,100) ชื่อสถานที่

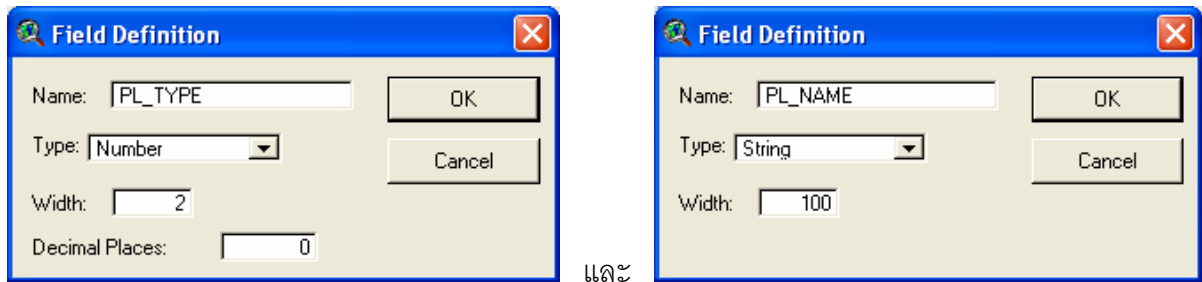
การนำเข้าข้อมูลแผนที่และ attribute โดยการ digitize จากหน้าจอภาพ

- สร้าง theme ใหม่โดยใช้เมนู View → New Theme... กำหนดชนิดของ feature เป็น Point และกำหนดชื่อไฟล์เป็น SCH_TEMP.SHP โดยให้จัดเก็บไว้ในโฟลเดอร์ d:\GISTraining ดังรูป

เมื่อสร้าง theme ใหม่ขึ้น ซอฟต์แวร์จะสร้าง Shapefile เปล่า ๆ ขึ้น ซึ่งจะรวมถึงการสร้างตารางหลักของ theme นั้นด้วย โดยในตารางหลักเริ่มต้นนี้จะประกอบด้วยฟิลด์ข้อมูล 2 ฟิลด์คือ Shape และ ID และซอฟต์แวร์จะกำหนดสถานะของ theme และตารางข้อมูลหลักของ theme นั้น ให้เป็นการแก้ไข (Start Editing) โดยอัตโนมัติ

4. ให้ทำการเพิ่มฟิลด์ข้อมูลสำหรับตารางหลักของ Sch_Temp.shp ตามโครงสร้างที่กำหนด เพื่อไว้ป้อนข้อมูล attribute ของข้อมูลแผนที่ที่จะสร้างขึ้นใหม่นี้ โดยเปิดตารางของชั้นแผนที่ Sch_Temp.shp แล้วใช้คำสั่ง Edit → Add Fields.. โปรแกรมจะแสดงแบบฟอร์มให้กำหนดคุณลักษณะของฟิลด์ข้อมูลที่จะเพิ่มเข้ามาดังรูป

5. ให้ใช้เมาส์คลิกที่จุดตำแหน่งสัญลักษณ์รูปวัดหรือโรงเรียนที่ปรากฏในภาพแผนที่ โดยใช้ปุ่มเครื่องมือสร้างรูปภาพ

6. เมื่อคลิกที่จุดเข้าไปแต่ละจุด ซอฟต์แวร์ก็จะเพิ่มระเบียน (record) ข้อมูลเข้าไปในตารางหลักของ theme หนึ่ง record ซึ่งเราอาจจะทำการป้อนค่าของ attribute ของหน่วยแผนที่ที่เพิ่งนำเข้ามาทุกครั้งเลย โดยคลิกที่ตารางของชั้นแผนที่ Sch_Temp.shp แล้วคลิกที่ปุ่มเครื่องมือ แล้วไปคลิกในตารางข้อมูลในช่องฟิลด์ข้อมูลที่ต้องการของระเบียนข้อมูลที่จะเพิ่มเข้ามาใหม่ แล้วพิมพ์ค่าข้อมูล attribute เข้าไป ดังตัวอย่างในรูปข้างล่าง

Shape	ID	PL_TYPE	PL_NAME
Point	2001	2	Wat Hua Pho

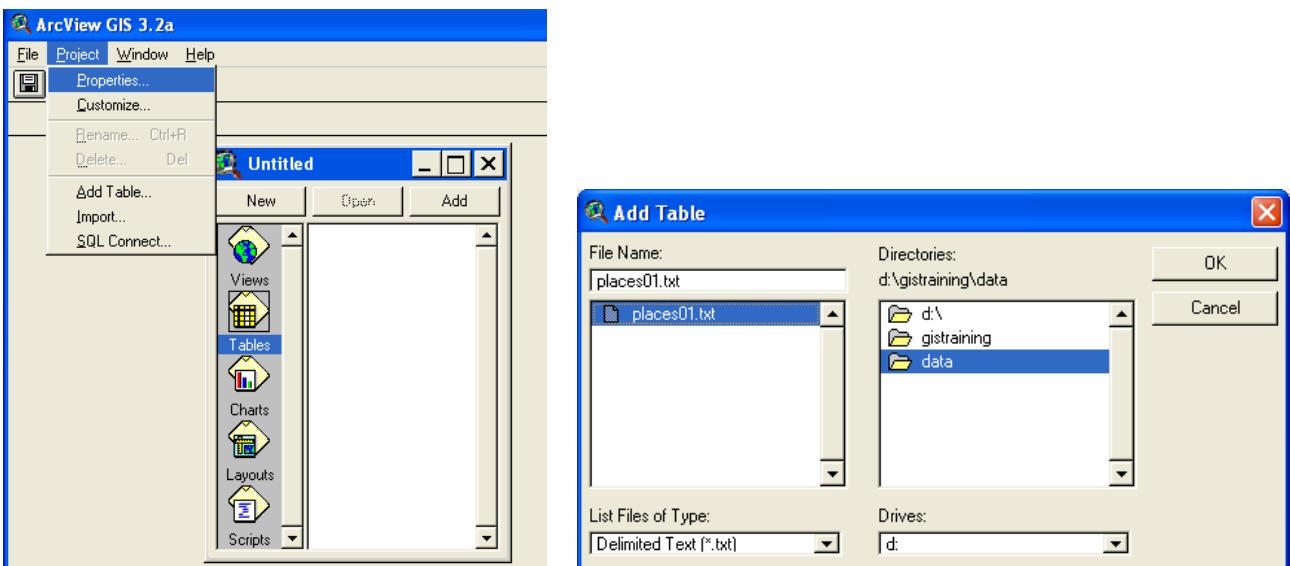
7. ให้ทดลองนำเข้าข้อมูลวัดและโรงเรียนจากภาพแผนที่ภูมิประเทศ 1:50,000 รวมอย่างน้อย 10 แห่ง

การนำเข้าข้อมูลแผนที่และ attribute โดยการอ่านจากไฟล์ข้อมูลค่าพิกัด

ในหลายกรณี เราอาจมีข้อมูลตำแหน่งและ attribute ของสิ่งต่าง ๆ ทางภูมิศาสตร์ ที่ได้ถูกสำรวจมาด้วยวิธีการต่าง ๆ (รวมถึงการใช้เครื่อง GPS) และข้อมูลจัดเก็บอยู่ในรูปของ ASCII Text file ดังตัวอย่างในรูปข้างล่างนี้ ซึ่งเราสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดสร้างเป็นชั้นแผนที่แบบจุดได้ใน ArcView

8. ทำการอ่านข้อมูล text file ที่บรรจุค่าพิกัดและ attribute ของข้อมูลจุดสถานที่เข้ามาสร้างเป็นตารางข้อมูลใน ArcView โดยไปที่ Project Window แล้วคลิกปุ่ม (หรือเรียกเมนู Project → Add Table..) ดังรูป ข้างล่าง ซอฟต์แวร์จะขึ้น dialog ให้กำหนดไฟล์ที่จะ add เข้ามาดังรูปทางด้านล่าง ให้กำหนด List Files of Type: เป็น Delimited Text (*.txt) จากนั้นให้ไปเลือกไฟล์ d:\GISTraining\Data\places01.txt แล้วกดปุ่ม OK

ซอฟต์แวร์จะทำการอ่านข้อมูลในไฟล์ Places01.txt มาสร้างเป็นตารางข้อมูลชื่อ Places01.txt ดังรูป จะเห็นได้ว่าในตารางข้อมูลดังกล่าวมีข้อมูลค่าพิกัด X, Y สำหรับแต่ละระเบียนข้อมูลอยู่ด้วย

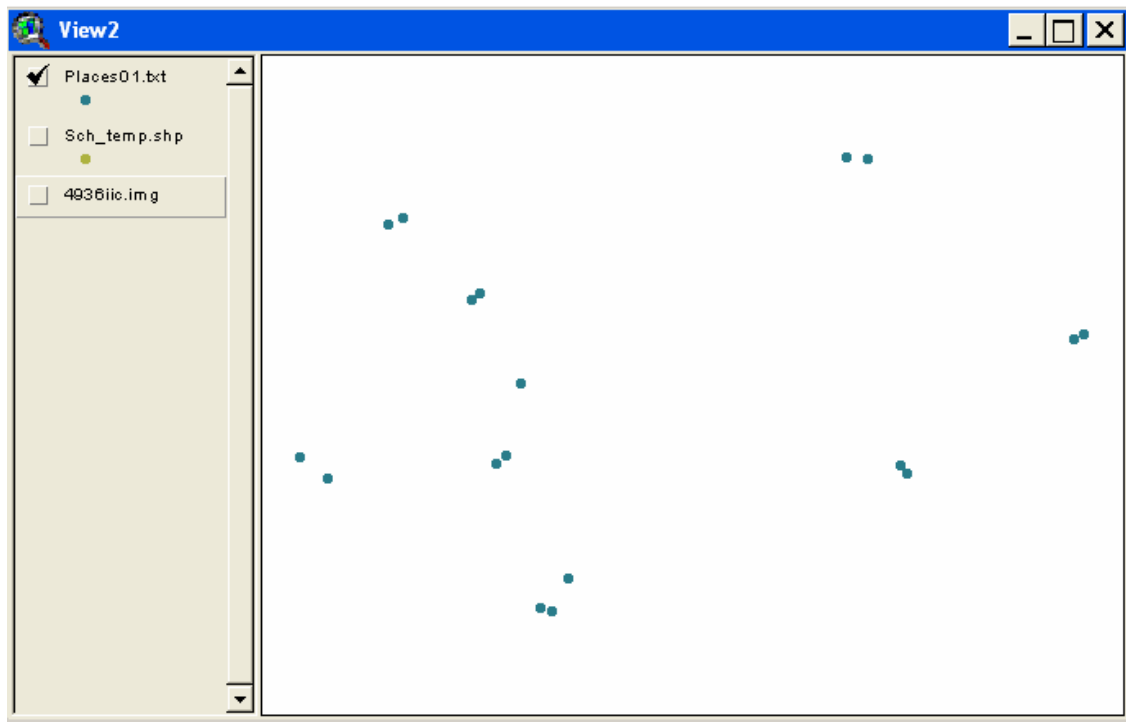
Id	Ft_type	Ft_name	X_coord	Y_coord
302001	2	วัดหัวโพธิ์	603224.92566	1509281.24887
301001	1	โรงเรียนวัดหัวโพธิ์ระศาสน์วิท	603169.84989	1509363.76939
302002	2	วัดบ้านหนองเอียน	598713.02308	1511579.25197
301002	1	โรงเรียนวัดบ้านหนองเอียน	598583.71476	1511518.90809
302003	2	วัดท่าหนบ	599320.37158	1510845.13977
301003	1	โรงเรียนวัดท่าหนบประสิทธิ์วิทยา	599404.17346	1510897.51595
302004	2	วัดบางกระโด	597785.74962	1509436.22063
301004	1	โรงเรียนวัดบางกระโด	598037.15526	1509237.19116
302005	2	วัดบ้านใหม่ได้บุญผาราม	599948.88569	1508074.44005
301005	1	โรงเรียนวัดบ้านใหม่ได้	600048.40043	1508048.25196
302006	2	วัดบ้านใหม่เหนือ	600195.05372	1508341.55855
302007	2	วัดน.แก้ว	599546.40751	1509368.29528
301006	1	โรงเรียนวัดน.แก้ว	599636.42907	1509441.94928
302008	2	วัดน.พลมทอง	604726.73868	1510489.47280

9. ทำการสร้างชั้นแผนที่ใหม่ขึ้นจากข้อมูลค่าพิกัดในตารางข้อมูลดังกล่าว โดยไปที่ View แล้วเลือกเมนู View → Add Event Theme.. กำหนดชื่อ Table เป็น Places01.txt กำหนดค่า X field เป็น X-coord และ Y field เป็น Y-coord ตามรูปข้างล่าง

The 'Add Event Theme' dialog box is shown with the following settings:

- Table: places01.txt
- X field: X-coord
- Y field: Y-coord

แล้วกดปุ่ม OK ซอฟต์แวร์จะสร้างชั้นแผนที่ใหม่ชื่อ Places01.txt ให้ดังรูปข้างล่างนี้

10. ทำการบันทึกชั้นแผนที่ Places01.txt ที่สร้างขึ้นใหม่นี้เป็น shapefile โดยคำสั่ง Theme → Convert to Shapefile... แล้วบันทึกไว้ที่ d:\GISTraining\Places.shp
11. Save project ไว้ที่ d:\GISTraining\Lab03.apr